

LLENGUATGE

/

PRÀCTICA

MUSICAL

OPTATIVA DE 1R DE BATXILLERAT

**PROPOSTA PEDAGÒGICA DEL
DEPARTAMENT DE MÚSICA
CURS 2025-26**

IES Violant de Casalduch

Basada en el Decret 108/2022, de 5 d'agost del Consell, pel qual s'estableixen l'Ordenació i el Currículum de Batxillerat (Conselleria d'Educació, Cultura i Esport. Generalitat Valenciana)

Índex:

1. Llenguatge i Pràctica Musical (Optativa de 1r de Batxillerat)
 - 1.1. Introducció
 - 1.2. Concreció de les Competències Específiques
 - 1.3. Selecció dels Sabers Bàsics
 - 1.4. Situacions d'Aprenentatge
 - 1.5. Concreció dels Criteris d'Avaluació de les competències específiques
 - 1.6. Instruments de Recollida d'Informació sobre el nivell d'assoliment de l'alumnat
 - 1.7. Mesures de Resposta Educativa per a la Inclusió
 - 1.8. Quadre Resum de la Concreció Curricular de la matèria *Llenguatge i Pràctica Musical*
 - 1.9. Esquema de la Programació d'Aula de la matèria *Llenguatge i Pràctica Musical* (a completar al llarg del curs)

1. Llenguatge i Pràctica Musical (Optativa de 1r de Batxillerat)

1.1. Introducció

És una assignatura optativa de modalitat (o d'altra modalitat), d'obligada oferta per a 1r de Batxillerat que es desenvolupa en 4 hores setmanals. L'enfocament didàctic general de la matèria està vinculat als principis pedagògics que es desprenen de la LOMLOE, i afavoreix diferents aspectes que emanen d'aquesta, com l'aprenentatge dels continguts de manera pràctica i projectual, el treball en equip, l'aplicació de mètodes d'investigació apropiats, la igualtat i la perspectiva de gènere. Constitueix un aprofundiment en la formació musical rebuda per l'alumnat durant l'etapa anterior, en què el llenguatge musical es converteix en l'element vertebrador de la matèria com a instrument de comunicació per a expressar idees, pensaments i emocions de manera responsable i amb esperit crític.

El Llenguatge i la Pràctica Musical ha de contribuir a l'adquisició i desenvolupament de tècniques, habilitats i destreses per a percebre, analitzar, interpretar i crear propostes musicals pròpies i alienes des del respecte a un mateix, a la salut, als hàbits personals i als socials, i ha de fomentar la creativitat per a expressar i comprendre la gran diversitat de llenguatges artístics i musicals, des d'una perspectiva coeducativa.

Des del nostre departament plantejem l'assignatura amb una doble vessant:

- a) Com un **Projecte Artístic** anomenat **Com Sona l'ESO (CSE)**, que ocuparà la meitat de les hores (2 de les 4 hores setmanals) i que contribuirà al desenvolupament de les competències específiques una, dos, quatre i cinc (**CE1**, **CE2**, **CE4** i **CE5**), referides a

- còm, l'anàlisi de la relació entre els elements musicals i tècnics d'una proposta musical i la seua organització ajuden a reconèixer estructures formals que ajuden a comprendre les particularitats de cada estil i del seu context de creació **(CE1)**,
- còm, mitjançant activitats i exercicis pràctics de percepció i apreciació auditiva, es desenvolupen destreses i habilitats per a identificar i assimilar les característiques, els elements, les funcions i els valors associats a les diferents propostes musicals i expressives **(CE2)**,
- còm, la interpretació musical per mitjà de la veu, el cos, els instruments o qualsevol mitjà digital es converteix en una oportunitat per al creixement individual i el desenvolupament cognitiu, emocional i social de cada persona. A més, la interpretació de propostes musicals actuals contribueix a la comprensió i la potenciació de manifestacions expressives, i fomenta l'autonomia i la creativitat de l'alumnat **(CE4)**
- i còm, la participació de l'alumnat en el disseny i implementació de projectes artísticomusicals es presenta com una oportunitat per a afavorir processos conjunts de reflexió i anàlisi de la realitat i per a posar en pràctica els coneixements, habilitats, destreses i actituds adquirits en la matèria. La representació gràfica de discursos musicals; el processament i l'anàlisi sonora; l'enregistrament, edició i difusió audiovisual, o la producció escènica, permeten treballar de manera conjunta i activa en projectes artístics interdisciplinaris **(CE5)**.

CSE és una trobada anual d'alumnat i professorat de música d'instituts de secundària públics que durant quatre dies conviuen per dur a terme diferents reptes musicals. Es tracta d'un projecte artístic que, com a eina de transformació educativa i social, compta amb el compromís de gran part de la comunitat educativa. En CSE participa l'alumnat i professorat de música, famílies, equips directius i professorat acompanyant d'altres àrees.

Un projecte que desenvolupa l'exploració i experimentació sonora des de la relació de la música amb altres llenguatges artístics: Música i Literatura; Música i Dansa; Música i Teatre.

Un projecte que, a través de la creativitat musical, aprofundeix en estils i corrents artístiques del segle XX amb diferents formes d'apropar-se al coneixement i les possibilitats del so; que permet l'aproximació al món dels tècnics de so; l'experimentació, en viu, de la sonorització d'un cor i l'enregistrament d'un projecte artístic.

Un projecte que potencia la participació, l'esforç i el respecte front a propostes artístiques pròpies i alienes.

Un projecte on els sabers bàsics es plantegen des de la perspectiva del context social i cultural, abordant el bloc d'Interpretació i Creació des del fenomen musical, en la versió més vivencial, basada en la improvisació, l'experimentació i la creació, mitjançant l'expressió vocal, instrumental i corporal, i la realització d'un projecte artístic i multidisciplinari, amb el suport de les noves tecnologies.

- b) Com un **desenvolupament de sensibilitats i criteris artístics** que són fonts d'enriquiment cultural i social, i que contribuirà al desenvolupament de les competències una, dos i tres (**CE1, CE2 i CE3**)

A través d'activitats que generen processos individuals i col·lectius que permeten adquirir les tècniques i habilitats pròpies del llenguatge musical.

La comprensió dels elements estructurals i tècnics de la música afavoreix l'ampliació, desenvolupament i aplicació d'un llenguatge propi, de manera que contribueix a crear discursos musicals que analitzen i valoren la diversitat com a font d'enriquiment personal i cultural. En aquest sentit, l'anàlisi del patrimoni cultural i musical i el seu context social ajuda a valorar de manera respectuosa la diversitat cultural i social, els seus antecedents històrics, la seua evolució i la seua realitat actual, de manera que dota de significat les propostes musicals interpretades per l'alumnat i supera les diferents valoracions que reben els discursos musicals en la gran diversitat de contextos culturals.

En l'actualitat, la identificació i comprensió dels codis del llenguatge musical i la terminologia associada requereixen el desenvolupament d'hàbits de lectura i disciplina per a la codificació i descodificació de diferents representacions gràfiques del so, tant en produccions pròpies com en alienes. Això amplia les possibilitats d'accés, de manera responsable i solvent, a recursos i materials diversos a través de mitjans digitals, de manera que fomenta la creativitat, la participació, el treball en equip i la iniciativa personal i col·lectiva.

1.2. Concreció de les Competències Específiques

CE1: Analitzar de manera autònoma els elements estructurals i tècnics de la música per mitjà de la percepció i la interpretació; valorant la riquesa i la diversitat del patrimoni musical, i desenvolupant el sentit crític i la identitat personal i cultural.

A classe s'analitzen diferents obres (incloses les que formen part del projecte artístic CSE) aprofundint en el reconeixement i la relació dels elements estructurals i tècnics que configuren les propostes artístiques treballades.

CE2: Distingir les diferents representacions gràfiques del so per mitjà de la sensibilitat auditiva i la capacitat perceptiva, identificant característiques, funcions, elements i valors de qualsevol proposta musical.

En CSE, cal tindre consciència de l'entorn sonor on identificar elements que serveixen d'inspiració en la creació musical i artística. I també cal fomentar l'escolta activa i l'anàlisi dels elements sonors que configuren l'entorn proper per explorar les possibilitats que ofereixen per a la creació artística, a través de la investigació, experimentació i transformació sonora dels seus elements.

CE3: Identificar i crear diferents patrons, fórmules i seqüències musicals dins de la diversitat de gèneres i estils musicals actuals, analitzant les formes bàsiques d'expressió de sentiments i idees.

El llenguatge musical i de partitures gràfiques serveix de suport per a l'aprenentatge de les diferents produccions artístiques, que compten amb tasques individuals d'estudi per part de l'alumnat i de tasques col·lectives a l'aula.

CE4: Interpretar de manera autònoma propostes musicals per mitjà de la veu, els instruments, el cos i els mitjans digitals i tecnològics, utilitzant la improvisació i la creativitat i integrant diversos elements sonors.

El desenvolupament d'aquesta competència implica el reconeixement del potencial comunicatiu que ofereix el món sonor, en què l'alumnat es pot expressar lliurement amb el suport de llenguatges musicals, corporals, textuals, gestuals, plàstics, visuals i audiovisuals. És la competència específica que millor defineix el tarannà del projecte Com Sona l'ESO; projecte que es desenvolupa durant tot el curs escolar i que culmina en un espectacle artístic (musica-dansa-dramatització-arts plàstiques-poesia) on participen 1500 adolescents juntament amb el seu professorat.

En CSE, durant el procés de preparació i formació, es possibilita un entorn de confiança en el que l'alumnat pot expressar-se lliurement sense penalitzar l'error i es generen oportunitats per crear noves propostes. El procés d'improvisació és guiat i va acompanyat de recursos que faciliten la seva realització, especialment en les fases inicials. Entre els elements que poden servir de suport en aquest acompanyament, destaquen els llenguatges gestuals i gràfics que faciliten la connexió entre els diferents codis artístics. El desenvolupament d'aquesta competència afavoreix la interacció, l'empatia i el respecte entre els participants, alhora que fomenta la reflexió crítica sobre les creacions produïdes i la pròpia identitat cultural.

CE5: Dissenyar i portar a la pràctica projectes artístics i interdisciplinaris utilitzant els recursos tecnològics disponibles en l'entorn i fomentant la participació i l'experimentació reflexiva i crítica.

En CSE, els recursos digitals es presenten com un mitjà i no com un fi en si mateix, a través de l'ús adequat d'aplicacions, aprenentatges i programes d'edició de partitures, enregistrament i edició d'àudio. Aquesta competència específica, que té un caràcter transversal en els processos d'anàlisi i creació, afavoreix les possibilitats expressives, comunicatives i artístiques. A més, en CSE es respecten els drets de propietat intel·lectual, escollint les llicències d'ús pertinents.

1.3. Selecció dels Sabers Bàsics

Amb el Projecte Artístic Com Sona l'ESO anem a treballar de forma integrada els dos blocs en què es distribueixen els sabers bàsics de l'assignatura **Llenguatge i Pràctica Musical** perquè ambdós s'interrelacionen i el currículum permet treballar-ho amb un enfocament global, en continuïtat amb l'estructura adoptada en l'Educació Primària i en l'Educació Secundària Obligatoria.

El bloc 1, *Percepció i anàlisi*, fa referència als sabers que es treballaran des del vessant perceptiu i analític dels diferents contextos musicals per mitjà d'obres, estils, intèrprets, patrimoni i gèneres musicals, i dels elements del llenguatge musical per mitjà del ritme, la melodia, l'harmonia i els recursos digitals.

Aquests sabers es presenten en dos subblocs: *Contextos musicals i culturals* i *Elements estructurals i tècnics*.

El bloc 2, *Interpretació i creació*, aborda, en primer lloc, la utilització del llenguatge musical i altres llenguatges per a la improvisació, interpretació i creació, i en segon lloc, la planificació, disseny i implementació de projectes artístics per mitjà de propostes i produccions musicals.

Aquests sabers es presenten en dos subblocs: *Expressió individual i col·lectiva* i *Projectes artístics*.

Sabers Bàsics del Bloc *Percepció i Anàlisi*- Subbloc *Contextos musicals i culturals* (relacionats amb la CE2 i CE3):

- Música acadèmica occidental i la seua evolució.
- Les músiques populars urbanes dels segles XX i XXI.
- Música en altres mitjans: teatre, cinema, dansa, publicitat o videojocs.
- Diversitat cultural: música ètnica, música tradicional i patrimoni musical.
- Funció social de la música.
- Funció expressiva de la música.

Sabers Bàsics del Bloc *Percepció i Anàlisi*- Subbloc *Elements estructurals i tècnics* (relacionats amb totes les CE):

- Els paràmetres del so.
- Estratègies d'escolta o visionat d'obres i fragments musicals.
- La pràctica auditiva d'estructures tonals i modals.
- La melodia: característiques i estratègies d'interpretació.
- La modalitat en la música pretonal i en el folklore.
- Els intervals i les escales musicals: anàlisi, organització i capacitat expressiva.
- El fenomen fisicoharmònic, els índexs d'altura, els sistemes d'afinació i el cercle de quintes.
- El transport musical i les seues aplicacions a l'aula.
- Les principals funcions harmòniques en la tonalitat.
- Els acords de tríada, de 7a i de 9a.
- Les estructures harmòniques i les cadències.
- Els enllaços d'acords, les modulacions i les progressions tonals.
- Compassos simples, compostos i d'amalgama.
- Els ritmes irregulars i lliures.
- Les polirítmies i les polimetries.
- Grups de valoració rítmica especial.
- Elements rítmics en la diversitat de folklores.
- La música popular urbana i el ritme.
- La forma musical: unitats estructurals.
- Formes musicals simples i complexes.
- Aplicacions, webs i programes d'edició musical: programari lliure d'edició musical, edició sonora i anàlisi d'enregistraments d'àudio.

- Tècniques i funcionalitats d'edició, creació i anàlisi sonora.

Sabers Bàsics del Bloc *Interpretació i Creació* - Subbloc *Expressió individual i col·lectiva* (relacionats amb les CE2, CE4 i CE5):

- Les indicacions i els termes relatius a dinàmica, agògica i articulació.
- Les grafies tradicionals.
- Introducció a les notacions de la música contemporània.
- Les tècniques de realització escrita de dictats.
- Tècniques d'interpretació per mitjà de la veu, amb acompanyament instrumental o sense: lectura a primera vista, interiorització i memorització d'estructures musicals senzilles tonals i modals.
- Tècniques d'interpretació per mitjà d'instruments: lectura a primera vista, interiorització i memorització d'estructures musicals senzilles tonals i modals.
- El cos com mitjà d'expressió. La percussió corporal.
- Pautes de creació i improvisació de coreografies individuals i grupals.
- Estratègies i tècniques d'improvisació, establides o lliures, sobre esquemes ritmicomelòdics i harmònics.
- Arranjaments musicals: recursos, estratègies didàctiques i context.
- Eines digitals de creació musical per mitjà de la intel·ligència artificial.

Sabers Bàsics del Bloc *Interpretació i Creació* – Projectes Artístics (relacionats amb les CE4 i CE5):

- Fases i criteris de valoració en projectes musicals i interdisciplinaris.
- Àmbits artístics i professionals que intervenen en els projectes i/o en les seues fases.
- Projectes basats en la veu, els instruments i l'expressió corporal mitjançant l'ús dels elements del llenguatge musical.
- Recursos digitals i de les TIC i les TAC aplicats a la interpretació, creació i enregistrament.
- Llicències d'ús, autoria i protecció de dades.
- Pautes de comportament en la participació en diferents propostes artístiques.
- Pautes d'atenció, percepció i memòria per a la interpretació.
- Tècniques d'escolta activa. Solidaritat i respecte.
- El control de les emocions en la millora de la interpretació en públic.
- Estratègies de supervisió i resolució de conflictes.
- Implicació en els projectes col·lectius: valoració de processos i resultats.
- Plantejaments ètics i responsables.
- Interacció en xarxes socials.

1.4. Situacions d'Aprenentatge

Les situacions d'aprenentatge relacionen, de manera implícita, el foment de la nostra cultura a partir de la relació amb el context pròxim, i han de garantir la creació de situacions que aproximen l'alumnat al patrimoni cultural més pròxim, a partir del coneixement de manifestacions musicals singulars, intèrprets locals, repertori actual, institucions musicals pròximes, etc.

Per la fisonomia de la nostra matèria, valorarem la introducció d'espais formals i no formals del centre i de l'entorn local per al desenvolupament de les propostes musicals i artístiques i la creació de recursos. De la mateixa manera, l'ampliació de temps afavoreix l'aprenentatge i el diàleg musical de l'alumnat en qualsevol moment per mitjà de l'exposició múltiple a diversos mitjans de comunicació, al maneig d'aplicacions digitals relacionades amb la música i a la creació, visualització i audició de materials i recursos audiovisuals.

En aquest sentit, és fonamental implicar l'alumnat en la conservació del material, equipament i infraestructures escolars de l'aula, a partir de la reflexió de les normes i els valors que subjauen de les seues accions. En aquesta matèria ha de fomentar-se l'ús, maneig i cura de materials i recursos: instruments d'aula, instruments no convencionals, instruments tradicionals o moderns, dispositius electrònics de producció i enregistrament musical i audiovisual, etc. Aquests materials afavoreixen situacions d'aprenentatge pròpies d'una educació del s. XXI.

Així, contemplarem dos tipus de situacions d'aprenentatge:

a) Els que tenen a veure amb la part de l'assignatura on es desenvolupa el Projecte Com Sona l'ESO (CE1, CE2, CE4 i CE5):

Del professorat participant dels diferents instituts:

- Treball sota els paràmetres de la creativitat i la innovació.
- Treball en equip amb altres companys i companyes.
- Situacions d'apropament de la realitat escolar a la societat.
- Interacció entre el professorat de música de 70 instituts i el professorat d'altres àrees.
- Aprenentatges en situacions properes a la realitat.
- Participació en una TROBADA que suposa una motivació per al professorat i l'alumnat en el dia a dia.
- Situacions d'enriquiment personal, social, cultural, artístic i professional.
- Situacions que desenvolupen la capacitat organitzativa en un aspecte que va més enllà de l'ensenyança formal.
- Formes de relació entre professorat i alumnat que suposen un canvi positiu que perdura en l'esdeveniment diari en l'aula.

De l'alumnat:

- Situacions d'aprenentatge a l'aula que generen un entorn de confiança en el que l'alumnat pot expressar-se lliurement sense penalitzar l'error i es generen oportunitats per crear noves propostes. El procés d'improvisació és guiat i va acompanyat de recursos que faciliten la seva realització, especialment en les fases inicials.
- Tot l'alumnat, independentment de la seua formació musical participa, com a cor, en un concert multitudinari, envoltat de 1200 protagonistes del mateix. I ho fa per a altres adolescents, les seues famílies i públic en general
- L'alumnat que cursa estudis musicals fora de l'institut forma una gran banda de música on té cabuda qualsevol tipus d'instrument (instruments de vent, fusta, corda o percussió de conservatori, junt amb altres tradicionals com dolçaines valencianes, gralles catalanes o sacs de Gemecs mallorquins, altres ètnics com Djembés o darbukes i instruments elèctrics com guitarres, baixos elèctrics o sintetitzadors). En els arranjaments de les peces que interpretarem en el concert s'intenta donar cabuda a tots ells. Es tracta d'una agrupació d'al voltant de 125 instrumentistes.
- L'alumnat que estudia dansa de diferents estils o gimnàstica artística participa com a cos de ball en la producció artística.
- Treball conjunt de la gent formada musicalment fora de les aules i l'alumnat que només fan música en Secundària.
- Treball conjunt de la gent formada en dansa fora de les aules i l'alumnat que només fan música en Secundària.
- La majoria de xics i xiques experimenten, per primera vegada en les seues vides, les sensacions que produeix estar damunt de l'escenari, i el fet que són altres els que acudeixin a escoltar-los. El sentiment immediat que esta situació genera en l'adolescència és el de responsabilitat, assumida i compartida junt amb els seus companys i companyes. Enfront d'esta responsabilitat, aporten treball, concentració i camaraderia, així com les ganes de demostrar que saben i poden fer-ho molt bé.
- Al llarg dels dies de la Trobada són espectadors i espectadores de variades actuacions en directe, a més dels assajos i els concerts que realitzen i protagonitzen. Normalment la música la senten a través de reproductors o la televisió. La música i l'art es converteix en un fet directe, viu.
- Participació en una mostra de danses tradicionals realitzades en una plaça de la ciutat que ens acull i on es produeix el primer contacte amb la població.
- Realització d'un "*concert itinerant*" pels carrers de la ciutat que acull la TROBADA, a càrrec de l'alumnat participant, en el que estos es converteixen en un escenari obert, en una aula sense parets on l'alumnat de cada institut pot mostrar les seues propostes musicals tant als seus companys com a tota la ciutadania.
- La Trobada CSE és un magnífic expositor on mostrar el treball del nostre alumnat. Al llarg dels dies que convivim, es creen espais on els instituts

participants poden mostrar el que es cou entre les seues parets: balls, danses, grups de *rock*, *folk* o Big bands.

- Tant el so com les imatges del concert són gravats en directe. Més de 70 micròfons i 8 càmeres de cine per a enregistrar este esdeveniment, deixant constància d'ell en un enregistrament que cada any esperen tots els participants amb ànsia.

Situacions d'aprenentatge facilitadores per aconseguir el Perfil d'Eixida cap a una societat democràtica :

- CSE Potència l'apropament de l'escola a la realitat social i de la societat a la realitat escolar.
- COM SONA l'ESO des del seu naixement ha intentat canalitzar i donar forma a una sèrie d'inquietuds, que d'una altra manera hagueren mort dins de les aules. En esta idea de mostrar i compartir les nostres experiències, ha estat sempre present la intenció de buscar el que per a tots nosaltres és el sentit real de l'art musical, és a dir, fer música amb el nostre alumnat i mostrar-ho a la ciutadania, com un acte col·lectiu de crear, compartir i sobretot millorar des de dins cap a fora, és a dir, de l'experiència sensorial a la teoria, de l'aula al carrer.
- Implicació de la població que acull la TROBADA, que canvia cada any. Hem visitat grans ciutats com Barcelona, Mallorca o València, junt amb pobles més xicotets: Ontinyent, l'Hospitalet de l'Infant, Torrent, Gandesa, Aielo de Malferit, Benicàssim, Carcaixent, Dènia, L'Ametlla de Mar, Morella, Cocentaina, Xàbia, Altea i Castalla. I en cada un d'ells les seues gents i les seues institucions ens han fet sentir com a casa, facilitant-nos tot allò que estava en les seues mans i donant-nos el seu suport i el seu aplaudiment constantment.
- Les famílies també formen part de la TROBADA, donant el seu suport any rere any a este projecte. Són capaços de fer 1000 quilòmetres amb autobús per a poder veure el concert final i donar el seu suport i reconeixement al treball dels seus fills i filles. Se senten molt orgullosos i, any rere any, ens presten tot el seu suport.
- TROBADA és convivència: al llarg de quatre dies de TROBADA, 1500 joves mengen junts, dormen junts, assagen junts, es diverteixen junts... i són tot un exemple de convivència. Mai hi ha hagut cap incident o altercat sinó més bé, tot el contrari. Les autoritats i la gent dels pobles i ciutats on han tingut lloc les diferents trobades, sempre ens han felicitat pel bon comportament de l'alumnat.

- b) Els que tenen a veure amb la part de l'assignatura on es desenvolupen sensibilitats i criteris artístics que són fonts d'enriquiment cultural i social (CE1, CE2 i CE3)**

- espais i temps en què dur a terme un conjunt d'activitats articulades perquè l'alumnat pugui obtenir uns certs propòsits educatius.
- disseny de transposicions didàctiques amb la finalitat de promoure el desenvolupament de les competències, de manera progressiva i seqüenciada, a partir de la consolidació gradual dels sabers proposats.
- generar situacions que afavorisquen, en la mesura que siga possible, el descobriment autònom i contribuir a la seua adaptació al context particular de cada centre educatiu.
- establir situacions d'aprenentatge diverses, innovadores i personalitzades en què es combinen diferents tipus d'ensenyament dirigits amb processos cooperatius i per mitjà de metodologies actives.
- plantejar aprenentatges en forma de reptes, projectes, investigacions o produccions artístiques que faciliten l'aplicació dels coneixements adquirits de manera individual i col·lectiva i que faciliten la transferència de sabers en relació amb altres matèries.
- fomentar aprenentatges significatius: promovent la lectura, la cerca i la discriminació d'informació en diferents fonts, l'ús d'eines digitals, el joc i l'expressió artística, la interpretació, la improvisació, la creació musical, l'assistència a concerts, les visites a entitats i associacions culturals, i l'assessorament i la presència d'experts i expertes externes a l'aula, compositors i compositoras, lutiers, tècnics de so o músics, entre altres.
- facilitar processos i generar idees a partir de detonants o punts de partida de l'entorn immediat i de la realitat del nostre alumnat que faciliten projectes artístics que incloguen interpretacions i creacions musicals i coreogràfiques, dramatitzacions, *performances* i productes audiovisuals i multidisciplinaris.

1.5. Concreció dels Criteris d'Avaluació de les competències específiques

Criteris d'Avaluació de la Competència Específica 1 (CE1):

- Identificar els elements estructurals i tècnics de diferents gèneres i estils musicals, relacionant-los entre si, i apreciament la riquesa i diversitat del patrimoni musical.
- Elaborar judicis crítics a partir de propostes musicals multidisciplinàries, de manera oral i escrita, i descriure'n els trets característics amb actitud oberta i amb la terminologia adequada.
- Utilitzar la riquesa i la diversitat del patrimoni musical de l'entorn de l'alumnat com a element d'anàlisi i creació de qualsevol proposta musical.

Criteris d'Avaluació de la Competència Específica 2 (CE2):

- Interpretar i comparar el significat de diferents representacions gràfiques del so.
- Reconèixer les característiques i els valors d'una proposta musical, amb respecte i sentit crític.

- Experimentar amb els elements i les representacions gràfiques del so, creant nous models i solucions alternatives multidisciplinàries.

Criteris d'Avaluació de la Competència Específica 3 (CE3):

- Desconstruir patrons, fórmules i seqüències musicals, analitzant i valorant les estructures i parts, d'acord amb la seua capacitat de manifestar sentiments i idees.
- Emprar diferents patrons, fórmules i seqüències musicals amb la veu, el cos, els instruments o els mitjans tecnològics, mostrant confiança en les capacitats pròpies i valorant les dels altres.
- Integrar noves idees, sentiments i emocions en situacions de creació i improvisació de patrons, fórmules i seqüències musicals, a partir de determinats condicionants previs.

Criteris d'Avaluació de la Competència Específica 4 (CE4):

- Executar propostes musicals de manera individual i grupal per mitjà de la veu, els instruments, el cos i els mitjans digitals, i adaptar-les als recursos i materials disponibles de manera sostenible.
- Produir propostes musicals i integrar elements sonors diversos que potencien l'autonomia, la comunicació, l'empatia i el respecte cap als altres.
- Experimentar, de manera autònoma, amb les possibilitats expressives i comunicatives de la veu, els instruments, el cos i els mitjans digitals en la creació de propostes musicals.

Criteris d'Avaluació de la Competència Específica 5 (CE5):

- Dissenyar projectes artístics i multidisciplinaris partint de l'anàlisi de realitats i problemes del seu entorn, valorant i argumentant motivacions, possibilitats, objectius, processos i resultats.
- Estructurar el procés de desenvolupament del projecte artístic, assumint diferents funcions col·laboratives i integrant els coneixements adquirits en diferents disciplines.
- Generar propostes, solucions i models alternatius mitjançant la reflexió crítica i els recursos tecnològics adaptats a les necessitats del context sociocultural i a les dificultats existents.

I, a més, com a **Competència Transversal que té a veure amb els valors i les actituds:**

- Participar en situacions d'aprenentatge que reforcen la imatge d'un alumnat responsable, solidari, compromès i amb sensibilitat, una imatge maltractada i manipulada en la majoria de mitjans de comunicació, normalment més preocupats pels aspectes negatius de l'educació que pels que realment importen i ens permeten avançar i créixer.
- Participar en situacions d'aprenentatge on la relació professorat-alumnat es fa més fluida, més directa, i això influeix en el desenvolupament diari del curs.
- Participar en situacions d'aprenentatge on se senten protagonistes positius del seu procés d'aprenentatge.
- Participar en situacions d'aprenentatge que produeixen una situació de dependència entre l'alumnat i el professorat totalment ideal i única. L'alumnat confia cegament en les indicacions i en el treball previ del seu professorat mentre que el professorat depèn absolutament de la responsabilitat del seu alumnat, ja que són al cap i a la fi els que donen la cara davant del públic. S'aconsegueix així una admiració i un reconeixement mutu prou inusual que compensa amb escreix l'esforç realitzat.
- Participar en situacions d'aprenentatge que els permet entendre la música, i en general el fet artístic com una cosa viva, directa i del que poden ser partícips.
- Participar en situacions d'aprenentatge que augmenten la seua autoestima.

1.6. Instruments de Recollida d'Informació sobre el nivell d'assoliment de l'alumnat

Els instruments de recollida d'informació són variats, per poder aplicar-los a diferents tipus d'activitats i situacions d'aprenentatge. Així, fem ús de:

- Registre d'activitats diàries que impliquen les habilitats, les actituds i els coneixements bàsics que l'alumnat va adquirint. Ho fem a través de l'anotació d'ítems de recollida d'informació en la llibreta del professorat.
- Rúbriques d'avaluació, contemplant l'Autoavaluació, l'Avaluació entre iguals i l'Avaluació del professorat. Per exemple

RÚBRICA D'AVALUACIÓ INDIVIDUAL: PROCÉS D'ENREGISTRAMENT D'AUDIO (1R BATXILLERAT)

GRUP 1	0-4 No s'ha implicat gens (no ha acudit a les gravacions) o S'ha implicat molt poc i no mereix aprovar aquest apartat	5-6 Ha participat en les gravacions però no ho ha fet amb massa ganes i havíem d'estar damunt d'ell/a	7-8 Ha participat en les gravacions activament, amb ganes.	9-10 No sols ha participat en les gravacions activament, amb ganes, sinó que a més, s'ha implicat en l'enregistrament i ha liderat el grup	NOTA
C-----, Daniel					
D---, Elena					
E-----, Verónica					
F-----, Carmen					
G-----, Pau					
M-----, Cindy					
O-----, Maria					
S-----, Alicia					
V-----, Carlos					

**RÚBRICA D'AVALUACIÓ GRUPAL
PROCÉS D'ENREGISTRAMENT D'AUDIO
1R BATXILLERAT**

GRUP 1	0-4 No s'ha implicat gens (no ha acudit a les gravacions) o S'ha implicat molt poc i no mereix aprovar aquest apartat	5-6 Ha participat en les gravacions però no ho ha fet amb massa ganes i havíem d'estar damunt d'ell/a	7-8 Ha participat en les gravacions activament , amb ganes.	9-10 No sols ha participat en les gravacions activament , amb ganes, sinó que a més, s'ha implicat en l'enregistrament i ha liderat el grup	NOTA
C-----, Daniel					
D---, Elena					
E-----, Verónica					
F-----, Carmen					
G-----, Pau					
M-----, Cindy					

O-----, Maria					
S-----, Alicia					
V-----, Carlos					
Nota del resultat final de l'enregistrament d'audio	0-4 El treball no està complet, a pesar de que han tingut temps per fer-lo. El resultat final és pobre. Es nota que no han treballat el suficient.	5-6 El treball no està complet però sols falten les músiques d'ambient. El resultat del que hi ha gravat es pot donar per bo. Es nota que han treballat, encara que podien haver fet més.	7-8 El treball està complet. El resultat final està bé. Es nota que han treballat i han dedicat temps.	9-10 El treball està complet. El resultat final té qualitat. Es nota que han treballat molt i han dedicat el temps necessari.	NOTA
GRUP 1					
GRUP 2					
GRUP 3					

RÚBRICA D'AVALUACIÓ : PROCÉS DE CREACIÓ DANSA I EMOCIONS (1R BATXILLERAT)

MIRIAM	0-4 No s'ha implicat gens (no ha acudit a les classes) o S'ha implicat molt poc i no mereix aprovar aquest apartat	5-6 Ha participat en la creació però no ho ha fet amb massa ganes i havíem d'estar damunt d'ell/a	7-8 Ha participat en la creació activament, amb ganes.	9-10 No sols ha participat en la creació activament, amb ganes, sinó que, a més, ha liderat el grup	NOTA
ALBA					
CRISTINA					
AARÓN					

1r Batxillerat (Grup 1)
RÚBRICA D'AVALUACIÓ GRUPAL TREBALL EMOCIONS
(Avaluen: Julián, Nicolas, Juan i Alejandro)

ITEMS D'AVALUACIÓ**CRITERIS D'AVALUACIÓ**

ACTITUD CORPORAL	Expressió de les emocions amb el cos a través de la Dansa (No Teatralització)
TRIA DE LA MÚSICA	Idoneïtat de la Música amb les emocions treballades
COHERÈNCIA DE LA DANSA AMB LA MÚSICA	Grau d'ajust de la Dansa a la Música
RESULTAT FINAL DE LA DANSA	Tenint en compte: Originalitat, Moviments Coreogràfics, Interaccions, Dinamisme, Canvis d'Intensitat, Canvis de Ritme ...

Grup de	ACTITUD CORPORAL	TRIA DE LA MÚSICA	COHERÈNCIA DE LA DANSA AMB LA MÚSICA	RESULTAT FINAL DE LA DANSA	Nota
Miriam	Excel·lent ☐	Excel·lent ☐	Excel·lent ☐	Excel·lent ☐	
Alba	Notable ☐	Notable ☐	Notable ☐	Notable ☐	
Cristina	Bé ☐	Bé ☐	Bé ☐	Bé ☐	
Aarón	Suficient ☐	Suficient ☐	Suficient ☐	Suficient ☐	

RÚBRICA D'AVALUACIÓ GRUPAL DANSA
TREBALL EN EQUIP (Avalua grup 4)

CRITERIS D'AVALUACIÓ	EXCEL·LENT	NOTABLE	BÉ	SUFICIENT
ACTITUD CORPORAL	Tots/es participen activament, centrats/des en el que fan	Al menys ¾ dels estudiants participen activament	Al menys la meitat dels estudiants participen activament	Sols una persona participa activament, centrada en el que fa
QUALITAT DE LA INTERACCIÓ	Tot el grup balla interactuant entre ells/es. Es nota que s'ha fet un treball conjunt i acurat	El grup interactua però els costa mantindre-ho durant tota la dansa	Algunes persones interactuen però no es reflecteix un treball conjunt	Molt poca interacció. No es reflecteix una dansa conjunta. Cadascú es mou com si ballara sol.
RESULTAT FINAL DE LA DANSA	Es nota que ha hagut un bon treball, han tingut en compte la música, han triat allò que volien representar i ho han fet centrats/des i amb decisió. El resultat ha estat espectacular	Han treballat bé, han triat tema, l'han desenvolupat i el resultat ha estat prou bé	Han muntat una dansa que està bé però es nota que no ha hagut un bon aprofitament del temps	No han sabut aprofitar el temps i el resultat és sols passable

GRUPS	ACTITUD CORPORAL	QUALITAT DE LA INTERACCIÓ	RESULTAT FINAL DE LA DANSA	NOTA
GRUP 1	EXCEL·LENT ☐	EXCEL·LENT ☐	EXCEL·LENT ☐	
	NOTABLE ☐	NOTABLE ☐	NOTABLE ☐	
	BÉ ☐	BÉ ☐	BÉ ☐	
	SUFICIENT ☐	SUFICIENT ☐	SUFICIENT ☐	

GRUP 2	EXCEL·LENT	□	EXCEL·LENT	□	EXCEL·LENT	□
	NOTABLE	□	NOTABLE	□	NOTABLE	□
	BÉ	□	BÉ	□	BÉ	□
	SUFICIENT	□	SUFICIENT	□	SUFICIENT	□
GRUP 3	EXCEL·LENT	□	EXCEL·LENT	□	EXCEL·LENT	□
	NOTABLE	□	NOTABLE	□	NOTABLE	□
	BÉ	□	BÉ	□	BÉ	□
	SUFICIENT	□	SUFICIENT	□	SUFICIENT	□

- Enregistraments en àudio i/o vídeo d'activitats treballades a l'aula i que serveixen tant per a l'alumnat (autoavaluació i valuació entre iguals) com per al professorat (valuació individual i grupal). Es tracta de materials que no es penjen a les xarxes ni es comparteixen amb l'alumnat perquè les avaluacions es fan, com activitat, en les sessions de classe.

1.7. Mesures de Resposta Educativa per a la Inclusió

Seguint el Disseny Universal d'Aprenentatge (DUA), s'ha d'aconseguir una inclusió efectiva: minimitzant barreres físiques, sensorials, cognitives i culturals que puguin haver-hi quan es duguin a terme les diferents propostes i activitats, tant de materials com d'accés, tenint en compte la diversitat de l'alumnat.

La diversitat a l'aula pot materialitzar-se bàsicament de quatre formes: *diversitat cultural*, *diversitat d'interessos*, *diversitat de capacitats i aptituds*, i, presència a l'aula d'alumnat amb *algun tipus de diversitat funcional*.

Des de l'àrea de música s'ha de donar resposta a les necessitats educatives que planteja aquesta diversitat dintre de l'aula. Els materials utilitzats estan dissenyats per oferir possibilitats diversificades, encara que serà el/la professor/a, amb una actitud oberta i receptiva, qui capte aquesta realitat canviant, i ofereix solucions variades i adaptades a cada cas.

Les estratègies per possibilitar una correcta atenció a la diversitat seran les següents:

a) Pel que fa a la *diversitat cultural*, *diversitat d'interessos* i *diversitat de capacitats i aptituds*:

- Activitats d'aprenentatge variades i amb gran possibilitat de canvi de rols, de manera que permeti diferents modalitats o vies d'aprenentatge i diferents graus de dificultat.
- Materials didàctics variats i flexibles.
- Diferents maneres d'agrupament d'alumnat, combinant el treball individual amb el treball col·lectiu i amb xicotets grups heterogenis, així com tutoritzacions per parelles.
- La diversitat d'instruments musicals així com de línies musicals, que ofereix el repertori de l'aula, facilitaran solucions a les diferents capacitats tècniques i de coneixements dins d'una mateixa classe.

-Adaptacions curriculars significatives o no significatives en funció de les específiques necessitats de l'alumnat.

-Activitats de reforç i ampliació.

b) Pel que fa a la presència a l'aula d'alumnat amb *algun tipus de diversitat funcional*:

Alumnat amb diversitat funcional auditiva:

Donada la importància del sentit de l'oïda per al desenvolupament de la matèria i en general per a l'educació musical- , es proposa:

1. Presa de contacte amb el fenomen sonor, a través de la vibració.
2. Sensacions i efectes produïts per la música a través del sentit del tacte.
3. Desenvolupament psicomotriu i experimentació amb el ritme, com a sensació i velocitats.
4. Timbre. Reconeixement visual dels distints instruments.
5. Sensació tàctil, produïda per sons de distintes alçades, per mitjà de la major o menor velocitat de vibració.
6. Sensació tàctil, produïda per sons de distintes intensitats, per mitjà de la major o menor amplitud d'ona.
7. S'adaptarà el bloc de continguts, que contempla l'expressió vocal i la pràctica instrumental.

c) Alumnat amb diversitat funcional física:

Aquell alumnat que tinga alguna discapacitat física que els impedisca la pràctica de l'instrument escolar (Flauta dolça Soprano i/o Ukelele), optaran per l'instrumental ORFF, podent ser instrument d'afinació determinada (xilòfons, Metal·lòfons ...) o d'afinació indeterminada (claus, cabasseta, pandero, pandereta, triangle) A més, s'adaptarà el repertori, tant a nivell de pràctica instrumental individual com de les seues funcions dins del conjunt instrumental. En el cas d'alumnat amb diversitats funcionals físiques que els impossibiliten la pràctica dels instruments musicals, se suprimirà el bloc de continguts corresponent a la pràctica instrumental per a desenvolupar la resta dels continguts.

En el Departament de Música comptem, a més, amb mesures més adients a les competències que desenvolupem:

- Assabentar-nos que tothom entén de què estem parlant.
- Plantejar les activitats amb diferents nivells de dificultat, per tal que tothom puga arribar als mínims exigits per assolir-les.
- Agrupar conscientment a l'alumnat amb persones properes i amb suport del professorat.
- Tindre cura de no cridar i escoltar a altres persones que canten en la mateixa tessitura per tal d'imitar-les i evitar la desafinació i el cantar de gola.
- Contribuir des de la nostra àrea a la millora de la coordinació psicomotriu, tractant que l'alumnat toque amb dues mans i repartint les parts de les interpretacions segons la seua dificultat, de manera que les partícels s'adaptin al nivell de cada alumne o alumna.

- Cadascú/na arriba on pot i valorem el desenvolupament de manera individual, donant molta importància a l'esforç, l'actitud i el comportament.
- Recolzar a l'alumnat que tinga dificultats d'orientació espacial amb persones i punts de referència.
- Recolzar a l'alumnat que tinga dificultats en general, propiciant la imitació.
- Promoure la desinhibició amb els ulls tancats.
- Fer activitats de treball en parelles, mesclant a l'alumnat per nivell de capacitats, de manera que puguin ajudar-se entre sí.
- Utilitzar tècniques de treball cooperatiu per a les activitats en xicotets grups.
- Tot l'alumnat ha de poder participar en situacions d'aprenentatge que desenvolupen l'Escolta activa, Cantar, Tocar, Ballar, Conèixer els conceptes i els elements de la música corresponents a l'etapa educativa en la que es troben i Reflexionar sobre els objectius i capacitats que es volen aconseguir amb les activitats proposades.
- Tot l'alumnat té dret a conèixer prèviament els ítems d'avaluació exigits per a cada situació d'aprenentatge proposada.

1.8. Quadre Resum de la Concreció Curricular de la matèria *Música*

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	SABERS BÀSICS que tenen a veure amb (vore apartat 1.3.)	CRITERIS D'AVALUACIÓ	INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	MESURES D'INCLUSIÓ
CE1: Analitzar de manera autònoma els elements estructurals i tècnics de la música per mitjà de la percepció i la interpretació; valorant la riquesa i la diversitat del patrimoni musical, i desenvolupant el sentit crític i la identitat personal i cultural.	BLOC 1 PERCEPCIÓ I ANÀLISI SB1.1 (CE1 i CE2) Contextos Musicals i Culturals	CE1.1. Identificar els elements estructurals i tècnics de diferents gèneres i estils musicals, relacionant-los entre si, i apreciand la riquesa i diversitat del patrimoni musical.	Registre d'activitats diàries: -Escoltar -Llegir -Escriure -Cantar -Tocar -Ballar -Dramatitzar -Crear a través de:	Mesures de Nivell II i III: Adaptacions curriculars i metodològiques que tinguen en compte les dificultats d'aprenentatge (disminuir el nombre d'activitats, permetre més repeticions de les mateixes activitats, donar més temps, simplificar les instruccions, treballar amb diferents nivells de complexitat).
		CE1.2. Elaborar judicis crítics a partir de propostes musicals multidisciplinàries, de manera oral i escrita, i descriure'n els trets característics amb actitud oberta i amb la terminologia adequada.	-L'observació i anotació d'ítems de recollida d'informació -Rúbriques -Qüestionaris -Enregistraments d'àudio i vídeo -Escala de valoració	
		CE1.3. Utilitzar la riquesa i la diversitat del patrimoni musical de l'entorn de l'alumnat com a element d'anàlisi i creació de qualsevol proposta musical.	-Produccions escrites	Supervisió per part del professorat per a ajudar a
CE2: Distingir les diferents representacions gràfiques del so per mitjà de la sensibilitat auditiva i la capacitat perceptiva, identificant	SB1.2 (CE1, CE2 i CE5) Elements del so i Estructura Musical	CE2.1. Interpretar i comparar el significat de diferents representacions gràfiques del so.	I tenint en	

característiques, funcions, elements i valors de qualsevol proposta musical.	Estructura musical	CE2.2. Reconèixer les característiques i els valors d'una proposta musical, amb respecte i sentit crític.	i tenir en compte: - Avaluació del professorat - Avaluació entre pares - Autoavaluació	a ajudar a planificar-se i a organitzar-se Acompanyament emocional i en habilitats socials Seguiment de l'assistència Seguiment personalitzat del treball escolar Observació i informació al Departament Orientació
		CE2.3. Experimentar amb els elements i les representacions gràfiques del so, creant nous models i solucions alternatives multidisciplinàries.		
CE3: Identificar i crear diferents patrons, fórmules i seqüències musicals dins de la diversitat de gèneres i estils musicals actuals, analitzant les formes bàsiques d'expressió de sentiments i idees.	BLOC 2 INTERPRETACIÓ I CREACIÓ SB2.1(CE3 i CE4) Expressió Individual i Col·lectiva SB2.2 (CE3, CE4 i CE5) Projectes Artístics	CE3.1. Desconstruir patrons, fórmules i seqüències musicals, analitzant i valorant les estructures i parts, d'acord amb la seua capacitat de manifestar sentiments i idees. Emprar diferents patrons, fórmules i seqüències musicals amb la veu, el cos, els instruments o els mitjans tecnològics, mostrant confiança en les capacitats pròpies i valorant les dels altres.		
		CE3.2. Integrar noves idees, sentiments i emocions en situacions de creació i improvisació de patrons, fórmules i seqüències musicals, a partir de determinats condicionants previs.		
		CE3.3 Integrar noves idees, sentiments i emocions en situacions de creació i improvisació de patrons, fórmules i seqüències musicals, a partir de determinats condicionants previs.		
		CE4.1. Executar propostes musicals de manera individual i grupal per mitjà de la veu, els instruments, el cos i els mitjans digitals, i adaptar-les als recursos i materials disponibles de manera sostenible.		
CE4: Interpretar de manera autònoma propostes musicals per mitjà de la veu, els instruments, el cos i els mitjans digitals i tecnològics, utilitzant la improvisació i la creativitat i integrant diversos elements sonors.		CE4.2. Produir propostes musicals i integrar elements sonors diversos que potencien l'autonomia, la comunicació, l'empatia i el respecte cap als altres.		
		CE4.3. Experimentar, de manera autònoma, amb les possibilitats expressives i comunicatives de la veu, els instruments, el cos i els mitjans digitals en la creació de propostes musicals.		

CE5: Dissenyar i portar a la pràctica projectes artístics i interdisciplinaris utilitzant els recursos tecnològics disponibles en l'entorn i fomentant la participació i l'experimentació reflexiva i crítica.	CE5.1. Dissenyar projectes artístics i multidisciplinaris partint de l'anàlisi de realitats i problemes del seu entorn, valorant i argumentant motivacions, possibilitats, objectius, processos i resultats.		
	CE5.2 Estructurar el procés de desenvolupament del projecte artístic, assumint diferents funcions col·laboratives i integrant els coneixements adquirits en diferents disciplines.		
	CE5.3 Generar propostes, solucions i models alternatius mitjançant la reflexió crítica i els recursos tecnològics adaptats a les necessitats del context sociocultural i a les dificultats existents.		

9. **Esquema de la Programació d'Aula de la matèria *Llenguatge i Pràctica Musical* (1r de Batxillerat) (a completar al llarg del curs)**

1ª AVALUACIÓ					
SITUACIONS D'APRENENTATGE	CRITERIS D'AVALUACIÓ	ORGANITZACIÓ DELS ESPAIS	TEMPORALITZACIÓ	RECURSOS I MATERIALS	MESURES INCLUSIVES
		Aula de Música	Setembre: 1ª Sessió		

2ª AVALUACIÓ					
SITUACIONS D'APRENENTATGE	CRITERIS D'AVALUACIÓ	ORGANITZACIÓ DELS ESPAIS	TEMPORALITZACIÓ	RECURSOS I MATERIALS	MESURES INCLUSIVES
		Aula de Música	Novembre:		

3ª AVALUACIÓ					
SITUACIONS D'APRENTATGE	CRITERIS D'AVALUACIÓ	ORGANITZACI Ó DELS ESPAIS	TEMPORALITZACIÓ	RECURSOS I MATERIALS	MESURES INCLUSIVES
		Aula de Música	Març:		